

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; Prof. Dr S. Greijdanus, Kampen; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Dr G. K. Schoop, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Smilde, Groningen; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa. U.S.A.; Prof. C. Voschhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielinga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen. Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes.

Postrekening No. 406040 ten name van BUREAU „DE REFORMATIE” — GOES. Telefoon 2424.

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar. Advertenties: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent.

INHOUD: Hoofdartikel: Het vierde formulier van eenigheid, 24. — Uit de Schrift: De spot des Heeren (2 Kon. 2:24b). — Kerkelijk leven: Zelfstandig optreden in de politiek? 4: De Kerk, die de beloften rooft; Institueering van de Geref. Kerk te Batavia; Studenten. — Pop. Wetensch. Schetsen: Om het hart der Reformatie, 11. — Opev. en Onderwijs: S.S.R. en de grondslag der 3 formulieren, 4. — Stemmen uit onze Kerken: Een vraag van Ds Le Cointre. — Groninger Brieven. — Perschoon. — Korte Berichten. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

Het vierde formulier van eenigheid.

24

We naderen zoo langzamerhand het slot. Het stuk vervolgt:

De kinderen der geloovigen behooren op grond van Gods belofte en bevel gedoopt te worden, welke doop de afwassing der zonden door het bloed en den Geest VAN CHRISTUS beteekent en verzegelt.

Als we dit lezen, en het hier lezen, voelen we ons weer midden in de interpretatie-kwesties geworpen. „Interpretaties”, daar gaan de volken aan onder (Linggadjati), en de kerken ook. Ze gaan er zedelijk mee ten onder.

Immers, dat de doop de afwassing der zonden door het bloed en den Geest van Christus beteekent, is in-zich-zelf een volzin, dien we aanstonds onderschrijven. We treffen een daarop lijkende uitspraak in den Catechismus aan: antwoord 79, 80, zij het ook in een bepaald redebeleid, en eveneens in het doopsformulier: de doop „betuigt en verzegelt ons de afwassing der zonden door Jezus Christus”. Ook het Kort Begrip (54) zegt, dat de doop (zoo zal ’t wel bedoeld zijn) beteekent en verzegelt de afwassing der zonden.

Maar terecht zegt een spreekwoord, dat, als twee hetzelfde doen, het nog niet hetzelfde is. Zoo ook nu.

Wij moeten bij de korte, saamvatende uitdrukking van den Catechismus etc. lezen wat er aan voorafgaat.

En precies zoo moeten we bij de lectuur van de uit den Catechismus (of uit het doopsformulier) in dit nieuwe formulier aangehaalde uitdrukking lezen wat er aan voorafgaat.

Wat den Catechismus betreft: aan de in geding zijnde woorden gaat vooraf, dat de sacramenten, dus ook de doop, de BELOFTE des Evangelies des te beter te verstaan geven en verzegelen. Zoals in het doopsformulier erop volgt, dat de doop Gods VERBOND verzegelt.

Hier wordt dus duidelijk gezegd, dat de doop de belofte beteekent en verzegelt, en niet de belofte zaak, als ware die reeds aanwezig of als aanwezig ondersteld.

Dat ligt duidelijk in het redebeleid opgesloten. En uit Ursinus' eigen parafrase op den Catechismus kan men de bewijzen te over vinden, dat hij het méént: de belofte wordt verzegeld.

Maar hoe bedoelt het nu dit nieuwe formulier van eenigheid?

We wilden dat juist gaan uiteenzetten, toen prof. Veenhof ons een „Open Brief” zond, waarin die vraag beantwoord wordt. We hebben zelf eenige weken ge-

leden een brief van dr F. W. Grosheide hier afgedrukt, die op dit punt geen twijfel overlaat (sacramenten, die den naam verdienen, die dus echte sacramenten zijn, verzegelen volgens de Synode inwendige, aanwezige genade, en wie dat niet leert (cand. Schilder) wijkt volgens de Synode af van de helijdenis: aldus dr Grosheide).

Naast dien brief van dr Grosheide verdient ook bestudeering, wat prof. Veenhof ter illustratie bijbrengt. We geven dus hem in het raam van dit hoofdartikel verder het woord.

EEN OFEN BRIEF.

Gedurende eenigen tijd voerden Ds Van Herksen van Ermelo en ondergeteekende een open-brief-wisseling. Deze werd door Ds Van Herksen vorige week afgebroken. Ik had evenwel nog een paar dingen op mijn hart voor hem. Die schreef ik in den volgende brief, waarvoor ik in „De Reformatie” een plaats vroeg en kreeg.

Hooggeachte Ds van Herksen,

Het was mijn bedoeling onze correspondentie met den laatst door U in Uw kerkblad opgenomen brief te beëindigen. Ik moet evenwel noodgedwongen op mijn voornemen terugkomen. Ik moet nog eenmaal mijn pen tegen U opnemen. Want ik besef het na de lezing van Uw antwoord heel scherp: als ik na Uw laatste woord zou zwijgen, zou ik ontrouw worden aan mijn ambtelijke roeping jegens Christus, Zijn kerk en U. ¹⁾

Wat toch is het geval?

Ik zal het U zonder onwegen vertellen. U neemt in Uw laatste brief de schandelijke dubbelzinnigheid en de weerzinwekkende onwaarsachtigheid van Uw synodes feitelijk en zakelijk — over Uw hart oordeel ik niet — zóó in bescherming en maskert U dus op een zoodanige wijze aan de fatale uitwerking daarvan dienstbaar, dat ik nog éénmaal met U spreken moet.

Ik ben me ten volle bewust, dat ik dit zeggend een scherp oordeel uitspreek over Uw synodes. Maar ik doe dat toch rustig, wetend dat ik dat als dienaar van Jezus Christus doen moet.

Natuurlijk mag ik het bij deze bewering niet laten. Ik moet waar maken wat ik zeg. — Ik zal dat dan ook doen.

Wanneer ik zeg, dat U de ontstellende zonde van Uw synodes in bescherming neemt, dan bedoel ik in de eerste plaats wat U schrift naar aanleiding van mijn citeeren van het Praeadvies. U zegt dan tegen mij: „U schuift onze kerken beschouwingen in de schoenen die ze zeker nu niet accepteerden” en: „Uw samenlezing van de zakelijke inhoud van 1905 en de weergave daarvan door citaten uit het Prae-advies e.d. (is) niet meer actueel, up to date en, zacht gezegd, minder juist”.

Dit deze woorden blijkt onmiskenbaar, dat ook U van oordeel is en thans ook dat oordeel algemeen bekend maakt dat de Synode van 1946 inderdaad wijziging heeft aangebracht in de dogmatische situatie. En dat wel ten aanzien van het hoofdpunt in het geding n.l. de verzegelde kracht, het wezen van de sacramenten. Ik mag Uw woorden niet anders verstaan! Wat ik schreef was „niet meer actueel” — het zou dat vroeger dus wel zijn geweest!

Juist deze voorstelling van zaken is zoo door en door onwaarsachtig en misleidend!

Ik zal dit uit de stukken bewijzen.

¹⁾ Op Uw vraag: wat drong de Synode van 1942 er toe „1905” te handhaven ga ik niet in. Vooreerst: ze handhaafde „1905” niet, maar verdraaide het. En bovendien: het is van weinig belang waarom een leerspraak werd uitgevaardigd. De eenig belangrijke vraag is: wat zegt ze, wat legt ze bindend op? Wilt U weten hoe ik over de oorzaken van die z.g. handhaving denk, leest U dan „Rondom „1905”, Hoofdstuk V, § 1 en 2.

²⁾ Een Zwitsers tijdschrift — Reformierte Schweiz, Sept. 1946 — schreef zeer raak: Die Synode der alten Kirche erschrickt, als sie die Folgen sah. Die Synode von Utrecht (Februär 1946) suchte wieder Verbindung mit den Abgetrennten. Sie hat die Erklärung von 1942 durch eine mildere, aber wesentlich gleiche ersetzt! Moet het buitenland ons leeren wat in onze eigen kerken geschiedt?

UIT DE SCHRIFT

DE SPOT DES HEEREN.

Toen kwamen twee beren uit het woud en verscheurden van hen twee en veertig kinderen. 2 Kon. 2:24 b.

Toen de ouders van Bethel bij de gescheurde lijken van hun kinderen stonden, wisten zij goed, dat hun maar niet een „ongeluk” had getroffen, maar dat de wraak des HEEREN hen had gedood. De jongens, die ontvlucht waren, hebben kunnen meedeelen, dat de beren waren gekomen, nadat de profeet Gods hen in den naam Gods had gevloekt. Hier is dus duidelijk de wraak des HEEREN in Israël. Hij roeit uit Zijn verbondsgemeenschap, d.i. uit Zijn Kerk uit, die als ont-aarde kinderen Hem hoonen. Niet steeds volgt de straf direct op de zonde, zooals hier. Dat hangt echter samen met de openbaring Gods. Op dit critieke oogenblik ging het om de vraag, of het werk der Reformatie, dat de HEERE in Elia was begonnen, zou worden voortgezet in Eliza, of dat Israël in zijn geheel zou wegzinken in het heidendom. Dit strafgericht is dus tevens bewijs, dat de HEERE Zijn volk nog niet wil verlaten. Hij wil ook in Israël nog nuiverend werken. Daarom zal niemand Hem mogen beschuldigen bij het overdenken van dit oordeel over de spottende jongens: de openbaring van Zijn gerechtigheid doodt de spotters, opdat Zijn Kerk nog worde gezuiverd. Deze straf nu is ook voorbeeldig. Zeker, ze draagt een Oud-Testamenteisch karakter, maar beeldt duidelijk af de uitsluiting uit de gemeenschap van Gods volk. En dat doet de Nieuw-Testamenteische Kerk in tucht en afsnijding der goddeloozen. Dat is veel ernstiger, dan lichamelijk doodden. En straks bij het eindgericht komt de volledige zuivering van de Kerk en eeuwige uitbanning van allen, die Hem verworpen hebben. Wie den Heere bespot, zal door Hem tot een eeuwigen spot gesteld worden.

Dr M. B. VAN 't VEER +.

In Juni 1944 besloot de Synode naar aanleiding van het geval-Schilder met op twee na algemeene stemmen — ik was er zelf bij — dat wie niet leert dat de sacramenten aanwezig geloof verzegelen, in strijd komt met de belijdenis. Leest U het maar na in art. 429 van de Acta.

U weet, dat toen een storm opstak. Niets heeft de oogen voor de ellendige synodale doopsleer zoo wagen-wijd opengescheurd als dit besluit. Een hagelbui van bezwaarschriften kwam bij de synodes daarover binnen.

Wat deed toen de synode? Ze had de gemoederen makkelijk kunnen geruststellen. Met een simpel zinnetje. Van dezen inhoud b.v.: „Nee, broeders, dat eischen we niet! Wij vragen niet, dat U zult leeren, dat de sacramenten aanwezig geloof verzegelen!”

Deed de synode van 1946 dat? Geen sprake van. Ze sprak alleen het, van politiek drupende, woord, dat ze het betreunde, dat haar voorganger van Utrecht er niet voldoende tegen gewaakt had, dat in één der rapporten de onjuiste voorstelling was ingeslopen, als zou de wering van Cand. Schilder uit het ambt „mede bevestigd hebben op den grond, dat hij niet wilde aannemen, dat door het Sacrament aanwezig geloof wordt verzegeld”.

Voelt U niet het onwaarsachtige? Formeel is dat juist. In het vonnis, dat Cand. Schilder thuis kreeg, werd alleen gesproken van zijn niet kunnen aanvaarden van de leerspraken. En ieder die niet scherp leest, krijgt de indruk dat de zaak nu gezond is! Maar het is niet waar! Het synodale besluit, dat wie weigert te gelooven, dat de sacramenten aanwezig geloof verzegelen, in strijd komt met de belijdenis staat nog volkomen onaangetaast in de Acta. En het wordt in de